

[Thestrup.]

Det mærkelige er, at medens vi således uden for strafferetsplejen ikke har nogen egentlig bestemmelse om, i hvilket omfang og under hvilke forhold sådanne husundersøgelser må finde sted, har vi i strafferetsplejen regler om disse forhold, nemlig i retsplejelovens kapitler 68 og 69. Her er reglerne sådan, at de giver en udmærket retsbeskyttelse for statsborgerne, idet sådanne indgreb kun kan ske efter forudgående retskendelse, medmindre øjemedet ville forspildes, og hvis dette er tilfældet, således at man altså foretager undersøgelsen uden en forudgående retskendelse, skal sagen inden 24 timer forelægges for retten. Der kommer derved til at foreligge det mærkelige forhold, at den, der sigtes for en forbrydelse, har bedre retsbeskyttelse end den, der ikke sigtes. Jeg henviser til en afhandling i Juristen nr. 10, 1967, af lektor Peter Germer, hvori der er gjort rede for den mangel i vor lovgivning, der her foreligger, og for, at denne mangel bliver mere og mere følelig. Derfor spørger jeg justitsministeren, om han vil tage initiativet til at fremsætte lovregler, der skaber større sikkerhed for statsborgerne med hensyn til husundersøgelser og undersøgelse af papirer m. m. uden for strafferetsplejen.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Det spørgsmål, hr. Thestrup her har stillet, vedrører, som hr. Thestrup også selv sagde det, til dels spørgsmålet om rækkevidden af grundlovens § 72, der har følgende ordlyd:

„Boligen er ukrænkelig. Husundersøgelse, beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden må, hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse, alene ske efter en retskendelse.“

Medens det er klart, at denne grundlovsbestemmelse omfatter ransagning inden for strafferetsplejen, er der, som hr. Thestrup nævnte, i den strafferetlige teori tvivl om, hvorvidt bestemmelsen gælder inden for den almindelige forvaltning, f. eks. med hensyn til ransagninger efter bygningslove og fiskale love. Jeg skal ikke gå nærmere ind på dette tvivlsspørgsmål, men blot pege på, at spørgsmålets praktiske betydning er for-

holdsvis begrænset, idet grundlovsbestemmelsens krav om retskendelse kun gælder, hvor vedkommende lov ikke har fraveget kravet.

Det er imidlertid ikke alene uklarehed med hensyn til grundlovens rækkevidde, der volder visse vanskeligheder i praksis. Gældende love kan give anledning til tvivl om, hvorvidt de forudsætter, at ransagning sker efter retskendelse, eller om de hjemler adgang til at foretage ransagning som en umiddelbar administrativ foranstaltning. Også i andre henseender kan der være tvivl om, hvilken fremgangsmåde der skal følges, og i forbindelse med udformningen af nye lovbestemmelser, der vedrører ransagning, kan vi stå over for vanskelige vurderingsspørgsmål, hvor en stillingtagen beror på en afvejning af på den ene side hensynet til effektivitet, der taler for en hurtig administrativ procedure, og på den anden side ønsket om tilvejebringelse af størst mulig retssikkerhed bl. a. gennem et krav om retskendelse.

Til hr. Thestrups spørgsmål, om jeg vil fremsætte forslag til lovregler, der skaber større sikkerhed for borgerne med hensyn til ransagning, vil jeg gerne først sige, at der ikke for mig foreligger oplysninger om, at den administration, der finder sted under den gældende ordning, skulle være uforsvarlig; vi har jo i adskillige år haft hjemmel til at foretage ransagning uden retskendelse både i toldloven og i loven om almindelig omsætningsafgift, uden at der, så vidt jeg ved, er kommet berettigede klager herover. Men jeg er enig med hr. Thestrup i, at principielle hensyn taler for, at der sker en nærmere lovregulering af den fremgangsmåde, der skal følges ved ransagning uden for strafferetsplejen. Om en sådan regulering bør ske i de enkelte love, der hjemler ransagning, eller i en generallov, er et spørgsmål, der kræver nærmere overvejelse, herunder forhandlinger mellem de ministerier, hvorunder lovene hører.

Som hr. Thestrup ved, er der under justitsministeriet nedsat et udvalg til behandling af forskellige forvaltningsretlige lovgivningsspørgsmål, bl. a. spørgsmålet om begrundelse af forvaltningsafgørelser og om administrativ rekurs. Jeg vil søge det spørgsmål, hr. Thestrup omtaler, placeret på dette udvalgs arbejdsprogram.